

Komentar in karta: 1/94

SLA V490 ‘šepav’

Mojca Horvat, Petra Kosteletc

1. Gradivo

Za pomen ‘tak, ki zaradi krajše ali bolne noge nenormalno hodi’, knj. *šépav* (é), je med zapisanimi poimenovanji najpogostejše *čotast*, redko se pojavi leksem z drugo pripono, tj. *čotav*. Pogosti so tudi leksemi *šepast* in *šepav*, *kruljav* in *kruljast*, *krumpast* in *krumpav*, *šantav*, *plantav*, *krevljast* in *hrom*, redkejši pa *šklempav* in *šklempast*, *švepast*, *švepav*, *švertast*, *šajtrav*, *kruncast* in *šamprkav*.

2. Morfološka analiza

šepast < *šep-ast-*ȝ*-(*j*-*b*) ← *šep-a-*ti* ≤ *svep-a-*ti* ‘šepati, majati’

šepav(i) < *šep-av-*ȝ*-(*j*-*b*)

švepast < *švep-ast-*ȝ* ← *švep-a-*ti*

švepav < *švep-av-*ȝ*

kruljast < *krul-ast-*ȝ* ← *krul-*b* ‘krivina’

kruljav < *krul-av-*ȝ*

kruljen < *krul-en-*ȝ* ← *krul-i-*ti* ‘kriviti, pohabiti’

hrom < *xrom-*ȝ* ‘hrom, pohabljen’

šklempast ≤ *sklep-ast-*ȝ* ← *sklep-a-*ti* ‘tolči, ropotati’

šklempav ≤ sklep-av-*ȝ*

švrtast ≤ *svbṛt-ast-*ȝ* ← *svbṛt-*ȝ* ‘majav’

šajtrav(i) < *šajtr-av-*ȝ*(*j*-*b*) ← *šajtr-a-*ti* ≤ *šartr-a-*ti*

šamprkav(i) < *šamprk-av-*ȝ*(*j*-*b*) ← *šamprk-a-*ti* ← verjetno slovenska ekspresivna tvorba iz šamp-a-*ti*

pohabljen < *po-xabl-en-*ȝ* ← *po-xab-i-*ti* ← *xab-i-*ti* ‘kvariti, prizadejati rane’

šleprast < *šlep-r-ast-*ȝ* ← *šlep-r-a-*ti* ← *šlep-a-*ti*

švedrav < *švēdr-av-*ȝ* ← *svēdr-a-*ti* ‘nemarno, nespodobno se obnašati’

pošvedran < *po-švēdr-a-n-*ȝ* ← *po-švēdr-a-*ti*

švedriš, nejasno, morda v zvezi s šverdati

krampast < *(kramp)-ast-*ȝ* ← srvnem. *krampe* ‘kljuka, kavelj, klamfa’

krempast < *(kremp)-ast-*ȝ*, pri čemer je *kremp- verjetno prevzeto iz preglašene oblike srvnem. *kramp*

krumpast(i) < *(krump)-ast-*ȝ*(*j*-*b*) ← avstr. bav. nem. *krump* ‘kriv, šepav, poševen’

krumpav < *(krump)-av-*ȝ*

gelemt < *(gelemt)-∅ ← nem. *gelähmt* ‘ohromljen, hrom’

krevljast < **(krevl̩)-ast-ν* ← srvnem. *kröuwel*, *krewel*, *kröul* ‘kavelj za jemanje lonca iz peči’

škrevljan ≤ **sv-(krevl̩)-an-ν* ← **sv-(krevl̩)-a-ti*

čompast < **(čomp)-ast-ν* ← furl. *ciomp*, *zomp* ‘odrezan, odsekan; o udih’

dešpošent < **(dešpošent)-θ* ← trž. it. *disposente* ‘nemočen, nemogočen’

čokljav/čonkljav < **(čonk)-bl̩-av-ν* ← it. *cionko* ‘okrnjen’ oz. madž. *csonk* ‘okrnjen, okleščen’

čotast < **(čot)-ast-ν* ← it. *ciotto* ‘šepav, hrom’

čotav < **(čot)-av-ν*

šantav(i) < **(šant)-av-ν-(j-ν)* ← madž. *santa* ‘šepav’ ← madž. *sántit* ‘krevljati, šepati’ ← **šet-a-ti* ‘opotekati se, krivo hoditi’

plantav(i) < **plant-av-ν(j-ν)* ← **(plant)-a-ti* ‘šepati, krivo hoditi’ ← furl. *plante* ‘podplat’ (ERHSJ 2: 676), čeprav se zdi furlanizem v panonski narečni skupini slovenščine manj verjeten

krumljav < **(kruml̩)-av-ν*, nejasno morda nastalo s križanjem oblik

**(krump)-av-ν* in < **kruł-av-ν* (← **kruł-ν* ‘krivina’)

kruncast < **krunc-ast-ν*, nejasno

kruncat < **krunc-at-ν*, nejasno

3. Posebnosti kartiranja

Kot enkratnice so kartirani leksemi *dešpošent* v T115, *škrevljan* v T202, *čokljav* v T370, *krumljav* v T377 in *gelemt* v T023.

Kot enkratnica s *krul-* je kartiran leksem *kruljen* v T010.

Kot enkratnice s *švedr-* so kartirani leksemi *švedriš* v T278, *švedro* v T311, *pošvedran* v T031 in *švedrav* v T349.

Kot enkratnica s *šklemp-* je kartiran leksem *šklempast* v T334.

Kot enkratnica s *švep-* je kartiran leksem *švepav* v T223.

Kot enkratnica s *krunc-* je kartiran odgovor *kruncat* v T193.

Kot tretji ali nadaljnji odgovor v posamezni točki so z znakom za komentar kartirani leksemi *krumpav* v T187, *krumpast* v T374, *kruncast* v T169, *krevljast* v T064 in T300, *šantav* v T051, T370, T043, *šepast* v T258, T374, *švepast* v T317, *kruljav* v T202, T231, T234, T288, T316, *kruļjast* v T207, *pohabljen* v T202, *čompast* v T090, *čotav* v T234, nerelevanten odgovor *bizgec* v T386, opisi *krumpa* v T020 in T035, *krunca* v T193 in *šanta* v T202.

Nekateri odgovori so zapisani v glagolski obliki (z obliko za tretjo osebo ali nedoločnikom) in so zato kartirani z znakom za opis: *on krumpa* v T022, *on napada* v T025, *šepa* v T299 in T323, *šeplje* v T355 in T374, *šanta* v T206, T252 in T293, *krumpa* v T010, *krunca* v T202, *čota* v T082, *plantati* v T386 in *se je izkočil* v T280.

Leksema *krumpač* v T020 in *plantavec* v T386 sta zaradi besednovrstnega neujemanja kartirana z znakom »glej gradivo«.

4. Uporabljena dodatna literatura

EWUng; Kostelec 2007

5. Primerjaj

SLA: /; OLA: 1916, 1917 *xromb(-jb)*; ALE: /; SDLA-SI: /; ALI: 552; ASLEF: 1660, 1661; HJA: /